

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

فرستنده: نسرين معروفی
۲۷ می ۲۰۲۰

اعتراف اکونومیست به ضربه کرونا بر جهانی شدن و تجارت آزاد

هفته نامه اکونومیست به عنوان حامی سرسخت سیاست‌های لیبرالیسم، در سرمقاله آخرین نسخه خود به بررسی اثرات نامطلوب شیوع گسترده کرونا بر روند جهانی شدن و تجارت آزاد پرداخته است. این مقاله اعتراف کرده است که پس از بحران مالی سال ۲۰۰۸ و جنگ تجاری امریکا و چین، شیوع کرونا سومین ضربه مهلک را بر پیکر جهانی شدن و تجارت آزاد وارد کرده و معتقد است اکنون زمان خداحافظی با دوران طلایی جهانی سازی که از اوایل دهه ۱۹۹۰ میلادی آغاز شد، فرارسیده است.

به اعتراف ارگان نولیبرالیسم جهانی، اکونومیست در سرمقاله آخرین نسخه خود که روز گذشته منتشر شد، به اثرات نامطلوب شیوع کرونا بر اقتصاد جهان و به طور خاص تضعیف قابل توجه روند جهانی شدن و تجارت آزاد در جهان پرداخته است.

بر اساس این مقاله نظام تجارت آزاد در دهه ۱۹۹۰ میلادی در جهان به نحوی گسترش یافت که تقریباً در تمامی عصرهای پیش از آن بی سابقه بوده است. در این دوره کشور چین به کارخانه تولید دنیا بدل شد و در بسیاری از موارد مردم، کالا، سرمایه و اطلاعات بر راحتی و بدون محدودیت بین مرزهای کشورها جابه جا می‌شدند.

تضعیف جهانی شدن و تجارت آزاد در ۱۲ سال اخیر

اما حتی پیش از شیوع کرونا، «جهانی شدن» با دشواری هائی مواجه بود. نظام تجارت آزاد که برای چند دهه، اقتصاد جهان را تحت سلطه خود داشت، در ۱۲ سال اخیر دو ضربه اساسی را اول در زمان بحران مالی سال ۲۰۰۸ و در ادامه در دوران جنگ تجاری آمریکا و چین متحمل شد.

پس از وقوع بحران مالی بزرگ سال ۲۰۰۸ میلادی در آمریکا و اروپا و دیگر نقاط جهان، اغلب بانکها و شرکت‌های چندملیتی از رویکرد تجارت آزاد عقب نشستند و میزان رشد تجارت و سرمایه‌گذاری خارجی در مقایسه با رشد تولید ناخالص داخلی کشورها کاهش یافت.

پس از این مشکل، نوبت به جنگ‌های تعرفه‌ای دولت آمریکا از زمان ریاست جمهوری دونالد ترامپ رسید. آمریکا از طرفی به منظور حمایت از کارگران و تولید داخلی و از طرف دیگر به منظور عقب راندن چین از سلطه بر اقتصاد جهانی، اقدام به راه‌اندازی یک جنگ تجاری گسترده با کشور چین نمود؛ که به نوبه خود یک ضربه مهلک دیگر بر جهانی شدن و تجارت آزاد محسوب میشود.

ضربه مهلک کرونا بر جهانی شدن و تجارت آزاد

از ابتدای سال جاری میلادی نیز موج شیوع کرونا از شرق آسیا آغاز شد و در ادامه به سوی غرب سرازیر شد. تعطیلی کارخانه‌ها، فروشگاه‌ها و ادارات موجب شد تقاضا در اقتصاد کشورها بشدت کاهش یابد و زنجیره تأمین محصولات نیز با اختلال‌های گسترده مواجه گردد. اگرچه برخی از کسب و کارها اثرپذیری کمتری از این شرایط داشته‌اند اما به طور کلی زیان حاصل از شیوع کرونا و به طور خاص اثر نامطلوب آن بر تجارت جهانی جبران ناپذیر و غیرقابل بازگشت است. بر اساس برآوردهای اولیه تجارت جهانی ممکن است در سال جاری با کاهش ۱۰ تا ۳۰ درصدی مواجه شود. به این ترتیب شیوع کرونا و حرکت کشورهای جهان به سمت نگاه به درون و اعمال محدودیت‌های تجاری، سومین ضربه مهلک بر پیکر جهانی شدن و تجارت آزاد را وارد آورده است.

محدودیت‌های تجاری کشورها بزودی برداشته خواهد شد

با کاهش اثرات کرونا و برداشته شدن تدریجی محدودیت‌ها، انتظار می‌رود که به مرور زمان اقتصاد کشورها نیز احیاء شود؛ اما در عین حال نمی‌توان انتظار داشت برداشتن موانع تجاری و تحقق تجارت آزاد نیز به همین میزان با سرعت محقق شود.

حتی با وجود احیای فعالیت‌های اقتصادی، انتظار می‌رود محدودیت‌های در زمینه مسافرت، مهاجرت و تجارت در جریان بماند و این مسأله به این معناست که حتی در صورت خواست دولت‌ها، تا زمان بازگشت به شرایط تجارت آزاد فاصله زیادی وجود دارد.

افزایش تمایل کشورها به داخلی سازی و خودکفائی در نتیجه شیوع کرونا

همه‌گیری کرونا به افزایش حمایت‌ها از داخلی سازی و خودکفائی در کشورهای جهان منجر شده است. بسیاری از کشورها از زمان آغاز شیوع کرونا تا امروز محدودیت‌های گسترده‌ای را در مسیر انتقال کالا، خدمات، اطلاعات، سرمایه و حتی مردم اعمال کرده‌اند و انتظار می‌رود این روند در آینده نزدیک تشدید گردد.

دولت امریکا باهدف حمایت کارگران داخلی در برابر مهاجران درحال تلاش برای وضع محدودیت‌های بیشتر مهاجرتی است. احتمال می‌رود دیگر کشورها نیز قدم در همین مسیر بگذارند. هم‌اکنون ۹۰ درصد مردم جهان در کشورهایی زندگی می‌کنند که تا حد زیادی مرزهای خود را بسته‌اند. صنعت گردشگری و هواپیمایی به عنوان نمادهای جهانی شدن و تجارت آزاد در رکود عمیق به سر می‌برند و انتظار بهبود شرایط آن‌ها در آینده نزدیک غیرمنطقی به نظر می‌رسد. دولت‌ها در جریان اتخاذ سیاست‌های حمایتی برای جبران اثرات منفی کرونا، به کلی ایده تجارت آزاد را کنار گذاشته‌اند و به وضوح مردم کشورشان را به سمت حمایت از تولیدکنندگان داخلی و خرید محصولات تولید داخل سوق می‌دهند؛ که به معنای بی‌اعتنائی به ایده تجارت آزاد است. علاوه بر این دولت‌ها از شرکت‌های داخلی درخواست نموده‌اند تمامی رنجیره‌های مربوط به تولید محصولات را به داخل کشور بیاورند و به صورت مستقل از تجارت با دیگر کشورها به تولید محصولات بپردازند. به این ترتیب به دلیل محدودیت‌های تجاری، تمایل کشورها به خودکفایی نیز نمایان شده است.

داخلی سازی و خودکفایی در دستورکار هند، جاپان و امریکا

نارندرا مودی، نخست‌وزیر هند بتازگی از آغاز دور جدید خودکفایی در این کشور سخن گفته است و بسته‌های حمایتی دولت جاپان خلاف روند تجارت آزاد، تنها شرکت‌های ملی را دربر گرفته است. مقامات اتحادیه اروپا نیز با شعار «استقلال ستراتیژیک» خریداری سهام شرکت‌های اروپایی را، به عنوان راهی برای حمایت از آن‌ها درپیش گرفته‌اند. دولت امریکا نیز از شرکت‌هایی همچون اینتل درخواست کرده‌است که محصولاتشان را در داخل خاک این کشور تولید نمایند.

جریان ورود سرمایه نیز با دشواری مواجه شده است و سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت به شدت کاهش یافته‌اند. تنها در سال جاری، کشورهایی که ۵۹ درصد از تولید ناخالص داخلی جهان را به خود اختصاص داده‌اند، مقررات سرسختانه‌تری را برای سرمایه‌گذاری خارجی در دیگر کشورها وضع کرده‌اند. نتیجه نهایی این که در شرایط فعلی بهتر است با دوره طلایی جهانی شدن و تجارت آزاد خداحافظی کرد و نگران مدلی بود که قرار است جایگزین آن شود.

مقاومتی نیوز

منبع: اکونومیست plink.ir/1whIF